

Karta (sylabus) modułu/przedmiotu

KATEDRA MECHANIKI I BUDOWY MASZYN
(Nazwa kierunku studiów)

Studia I Stopnia

Przedmiot:	Termodynamika	Thermodynamics
Rok: I		Semestr: II
M 1 N 0 2 24-0 1		
Rodzaje zajęć i liczba godzin:	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Wykład		9
Ćwiczenia		9
Laboratorium		18
Projekt		
Liczba punktów ECTS:		4

Cel przedmiotu	
C1	Znać jednostki, definicje, podstawowe zasady i prawa termodynamiki.
C2	Umieć zdobytą wiedzę zastosować do poprawnej interpretacji zjawisk zachodzących w przyrodzie i w wybranych zagadnieniach technicznych.
C3	Umieć powiązać przykłady rozwiązań analitycznych z praktyką.
C4	Ukształtować u studentów nawyków obliczeniowych podczas zajęć laboratoryjnych.

Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji	
1	Student powinien posiadać wiedzę i umiejętności z fizyki z zakresu szkoły średniej.
2	Student powinien posiadać wiedzę i umiejętności z matematyki na poziomie studiów I-go stopnia.

Efekty kształcenia	
	W zakresie wiedzy:
EK1	Rozumienia procesów przekazywania energii i ciepła.
EK2	Stosowania termodynamiki do rozwiązywania problemów technicznych.
EK3	Identyfikować procesy termodynamiczne w technice i przyrodzie, które można opisywać z wystarczającą dokładnością modelem termodynamicznym.
EK4	Posiada wiedzę z zakresu opływanych ciał w zależności od kształtu.
	W zakresie umiejętności:
EK5	Przeprowadzać podstawowe obliczenia niezbędne do odpowiedniego doboru parametrów w procesach termodynamicznych.
EK6	Dokonać prostych pomiarów w zakresie podstawowych parametrów termodynamicznych.
EK7	Umie wyjaśnić zasadę pracy i bilans energetyczny pompy ciepłej.
EK8	Umie badać zależność lepkości wybranych płynów w funkcji temperatury.
EK9	Umie wyznaczać ciepło właściwe wybranych materiałów (szkło, styropian, drewno, żelazo, aluminium, mosiądz).
	W zakresie kompetencji społecznych:
EK10	Oceniać społeczne i środowiskowe problemy wynikające z procesów termodynamicznych w technice i przyrodzie.
EK11	Wie o zastosowaniu termodynamiki w technice.

Treści programowe przedmiotu		
Forma zajęć - wykłady		
	Treści programowe	Liczba godzin
W1	WIADOMOŚCI WSTĘPNE - pojęcia podstawowe, jednostki miar stosowane w termodynamice, praca, energia,	2

	ciepło, temperatura, skale temperatury.	
W2	PIERWSZA ZASADA TERMODYNAMIKI - gazy doskonałe i półdoskonałe, prawa gazowe, mieszaniny gazów doskonałych, ciepło właściwe, - bilans energii, energia wewnętrzna, praca zewnętrzna, techniczna, pierwsza zasada termodynamiki dla układów zamkniętych i otwartych	2
W3	DRUGA ZASADA TERMODYNAMIKI - pojęcie entropii i entalpii, przemiany odwracalne i nieodwracalne, obiegi (Carnota), druga zasada termodynamiki, sprawność obiegu silnika.	2
W4	PRZEMIANY GAZOWE. SPALANIE - równanie stanu gazu doskonałego, prawo Avogadra, mieszaniny gazów, przemiana izochoryczna, izobaryczna, izotermiczna, adiabatyczna, politropowa, - zjawisko spalania, wartość opałowa i ciepło spalania, temperatura spalania.	2
W5	SILNIKI SPALINOWE - podział silników, rodzaje silników tłokowych, zasady działania silników tłokowych, silniki turbinowe i odrzutowe.	1
Suma godzin:		9
Forma zajęć – laboratorium		
	Treści programowe	Liczba godzin
L1	Wiadomości wstępne. Sprawy organizacyjne oraz omówienie spraw BHP dotyczących wykonywanych ćwiczeń laboratoryjnych.	2
L2	Badanie izolacyjności (przewodnictwo cieplne) dla termodomku (wymienne ścianki boczne z różnych materiałów i o różnej grubości).	2
L3	Pomiar lepkości cieczy newtonowskich i nie newtonowskich za pomocą wiskozymetru obrotowego (zależność temperaturowa lepkości różnych olei: silnikowych, gliceryny oraz czekolady).	2
L4	Pomiar lepkości za pomocą wiskozymetru kulkowego(pomiar lepkości wody i metanolu w funkcji temperatury).	2
L5	Opór podczas przepływu (wyznaczanie oporu jako funkcji przekroju różnych ciał, prędkości przepływu dynamicznego ciśnienia, kąta nachylenia, itp.).	2
L6	Zjawisko Joule-Thomsona (wyznaczanie współczynnika Joule-Thomsona dla CO ₂ i N ₂).	2
L7	Pojemność cieplna różnych metali (wyznaczanie pojemności cieplnej kalorymetru, żelaza, mosiądzu i aluminium).	2
L8	Elektryczna pompa cieplna, kompresyjna (pomiar ciśnienia i temperatur w układzie i w zbiornikach wodnych – wykresy temperatur i ciśnienia w funkcji czasu, wyznaczenie energii i energii uwolnionej).	2
L9	Przepływ czynnika ściśliwego. Izentropowe rozprężanie czynnika ściśliwego. Parametry krytyczne(prędkość, temperatura).	2
Suma godzin:		18

Forma zajęć – ćwiczenia		
	Treści programowe	Liczba godzin
ĆW1	Rozwiązywanie zadań dotyczących jednostek miar i ich układów.	2
ĆW2	Zastosowanie I zasady termodynamiki dla układów otwartych i zamkniętych w zadaniach. Ilustracja przebiegu pracy sprężarki.	2
ĆW3	Zastosowanie II zasady termodynamiki dla entropii. Zmiany entropii, sprawność silnika.	2
ĆW4	Zadania dotyczące przemian dla gazów doskonałych i półdoskonałych.	2
ĆW5	Zastosowanie obiegów silników w zadaniach.	1
Suma godzin:		9

Metody i środki dydaktyczne	
1	Wykład, ćwiczenia rachunkowe oraz ćwiczenia laboratoryjne.
2	Zestawy demonstracyjne(komputer, rzutnik multimedialny).
3	Zestawy laboratoryjne do wykonywania ćwiczeń.
4	Sporadycznie inne metody(pogadanka, opis).

Sposoby oceniania	
Ocenianie kształtujące	
F1	Podczas oceniania (kolokwium, rozmowa, pytania) będą uwzględniane czynniki natury oddziaływania wychowawczego np. zachęcanie do systematycznej pracy, umiejętność samooceny, oceny koleżeńskiej.
F2	Odpowiedzialność, współpraca w grupie
F3	Podczas oceniania (kolokwium, rozmowa, pytania) będą uwzględniane czynniki natury oddziaływania wychowawczego np. zachęcanie do systematycznej pracy, umiejętność samooceny, oceny koleżeńskiej
F4	Stosowanie efektywnej informacji zwrotnej(wyszczególnienie i docenienie dobrych elementów pracy studenta, odnotowanie tego, co wymaga poprawienia lub dodatkowej pracy ze strony studenta, wskazówki, w jaki sposób student powinien poprawić tę konkretną pracę oraz wskazówki, w jakim kierunku powinien pracować dalej.
F5	Inne zależne od sytuacji.
Ocenianie podsumowujące	
P1	Omawianie wyników kolokwium (najczęściej popełniane błędy i jak ich unikać)
P2	Omawianie wykonania ćwiczenia laboratoryjnego oraz sprawozdania z wykonanego ćwiczenia(błędy, niedociągnięcia).
P3	Pokazanie podczas oceniania co zostało opanowane oraz jakie są luki i jak je usunąć.
P4	Inne zależne od sytuacji.

Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	Średnia liczba godzin na realizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z wykładowcą, realizowane w formie zajęć dydaktycznych – łączna liczba godzin w semestrze.	36
Godziny kontaktowe z wykładowcą realizowane w formie konsultacji i egzaminu– łączna liczba godzin w semestrze	4
Godziny niekontaktowe - przygotowanie się do zajęć	60
Suma	100
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu	4

Literatura podstawowa i uzupełniająca	
1	B. Staniszewski, Termodynamika, Warszawa, 1982, PWN
2	Szargut, Termodynamika, Warszawa, 1985
3	R. Rowiński, P. Szutkowski, Termodynamika (Zbiór Zadań), Olsztyn 2003, WUW-M
4	S. Wiśniewski, Termodynamika techniczna, Warszawa 2005 WNT
5	J. Szargut, A. Guzik, H. Górniak, Zadania z termodynamiki technicznej, Wydawnictwo Politechniki Śląskiej 2001
6	Instrukcje do ćwiczeń laboratoryjnych, PWSZ Chełm
7	A. Teodorczyk, Termodynamika techniczna, Warszawa 1999 WSiP

Macierz efektów kształcenia					
Efekt kształcenia	Odniesienie danego efektu kształcenia do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Metody i środki dydaktyczne	Sposoby oceniania
EK1	MBM1A_W01 MBM1A_W02MB M1A_W17 +++ ++ +	(C1,C2, C3)	(W1- W5,ĆW1- ĆW5,L2-L9)	(1,2)	(F1,F2,F4,P1,P2)
EK2	MBM1A_W01 MBM1A_W02MB M1A_W11MBM1A W17 +++ ++ + +	(C1,C2, C3, C4)	(W2-W5, ĆW1- ĆW5,L2-L9)	(5,6,7)	(F3,F4,P3)
EK3	MBM1A_W01 MBM1A_W04MB M1A_W11 +++ + +	(C1,C2, C3)	(W2- W5,ĆW1- ĆW5)	(1,2,3)	(F3,F4,P3)

EK4	<i>MBM1A_W01</i> <i>MBM1A_W17</i>	++ ++	(C1,C2, C3, C4)	(L5,L9)	(2, 3)	(F1,F2,F5,P2)
EK5	<i>MBM1A_U01MB</i> <i>M1A_U02</i>	+ ++	(C1,C2, C3, C4)	(W2-W5, ĆW1-ĆW5, L2-L9)	(1,2,3, 4)	(F1,F2,F5,P2)
EK6	<i>MBM1A_U01</i> <i>MBM1A_U02</i>	+ +	(C1,C2, C3, C4)	L2-L9	(2,3,3)	(F1,F2,P1,P2)
EK7	<i>MBM1A_U01</i> <i>MBM1A_U07</i>	++ +	(C1,C2, C3, C4)	L8	(3)	(F2,F2,P1P2P4)
EK8	<i>MBM1A_U01</i> <i>MBM1A_U03MB</i> <i>M1A_U22MBM1</i> <i>A_U06</i>	++ ++ ++ ++	(C1,C2, C3, C4)	L3, L4	(3)	(F2,F2,P1,P2,P4)
EK9	<i>MBM1A_U01</i> <i>MBM1A_U03MB</i> <i>M1A_U22MBM1</i> <i>A_U06</i>	++ ++ ++ ++	(C1,C2, C3, C4)	L1, L7	(3)	(F2,F2,P1,P2,)P4
EK10	<i>MBM1A_K01</i> <i>MBM1A_K03</i>	++ ++	(C2, C3, C4)	(W1-W5, ĆW1-ĆW5, L1-L9)	(1,2,3,4)	(F2,F3,F4,F5)
EK11	<i>MBM1A_K01</i> <i>MBM1A_K03</i>	++ ++	(C2, C3, C4)	(W1-W5, ĆW1-ĆW5, L1-L9)	(1,2,3,4)	(F2,F3,F4,F5)

Formy oceny - szczegóły						
	Na ocenę 2 (ndst)	Na ocenę 3 (dst)	Na ocenę 3+ (dst+)	Na ocenę 4 (db)	Na ocenę 4+ (db+)	Na ocenę 5 (bdb)
EK1	Niezaliczone ćwiczenia rach. lub niezaliczone ćwiczenia lab. lub nieznanomość I i II Prawa Termod.	Zaliczone ćw. rach. i zal. ćw. lab. na3 oraz znajomość procesów przekazywani a energii na 3.	Średnia z ćw. rach. i lab.-3+ oraz znajomość procesów przekazywani a energii na 3+.	Średnia z ćw. rach. i lab.-4 oraz znajomość procesów przekazywani a energii na 4.	Średnia z ćw. rach. i lab.-4+ oraz znajomość podstawowyc h procesów przekazywani a energii na 4+.	Średnia z ćw. rach. i lab.-5 oraz znajomość rozumienia procesów przekazywani a energii na 5.
EK2	Niezaliczone ćwiczenia rach. lub nieumiejętność stos. wiedzy do zag. techn.	Zaliczone ćw. rach. i zal. ćw. lab. na3 oraz i umiejętność stos. wiedzy do zag. techn.na3.	Średnia z ćw. rach. i lab.-3+ oraz umiejętność stos. wiedzy do zag. techn.na3+.	Średnia z ćw. rach. i lab.-4 oraz umiejętność stos. wiedzy do zag. techn.na4.	Średnia z ćw. rach. i lab.-4+ oraz umiejętność stos. wiedzy do zag. techn.na4+.	Średnia z ćw. rach. i lab.-5 oraz umiejętność stos. wiedzy do zag. techn.na5.
EK3	Niezaliczone ćwiczenia rach. lub niezaliczone ćwiczenia lab. albo nieumiejętność rozwiązywani a zadań dot. procesów termodynamic znych.	Zaliczone ćw. rach. i zal. ćw. lab. na3 oraz umiejętność rozwiązywani a zadań dot. procesów termodynamic znych na 3.	Średnia z ćw. rach. i lab.-3+ i umiejętności rozwiązywani a zadań dot. procesów termodynamic znych na 3+.	Średnia z ćw. rach. i lab.-4 i umiejętności rozwiązywani a zadań dot. procesów termodynamic znych na 4.	Średnia z ćw. rach. i lab.-4+ oraz Średnia z zal. ćwiczeń lab. i umiejętności rozwiązywani a zadań dot. procesów termodynamic znych na 4+.	Średnia z ćw. rach. i lab.-5 i umiejętności rozwiązywani a zadań dot. procesów termodynamic znych na 5.
EK4	Niezaliczone. ćwiczenia laboratoryjne.	Zaliczone ćwic. laborat. oraz ćw. lab. L9 na 3.	Zaliczone ćwic. laborat. oraz ćw. lab. L9 na 3+.	Zaliczone ćwic. laborat. oraz ćw. lab. L9 na 4.	Zaliczone ćwic. laborat. oraz ćw. lab. L9 na 4+.	Zaliczone ćwic. laborat. oraz ćw. lab. L9 na .
EK5	Niezaliczone ćwiczenia rach. lub	Zaliczone ćw. rach. i zal. ćw. lab. na 3	Średnia z ćw. rach. i lab.-3+ i umiejętności	Średnia z ćw. rach. i lab.-4 i umiejętności	Średnia z ćw. rach. i lab.-4+ i umiejętności	Średnia z ćw. rach. i lab.-5 i umiejętności

	niezaliczone. ćwiczenia lab. albo nieumiejętność rozwiązywania a problemów dot. procesów term.	i umiejętności rozwiązywania a problemów dot. procesów term. na 3.	rozwiązywani a problemów dot. procesów term. na 3+.	rozwiązywani a problemów dot. procesów term. na 4.	rozwiązywani a problemów dot. procesów term. na 4+.	rozwiązywani a problemów dot. procesów term. na 5.
EK6	Niezaliczone. ćwiczenia laboratoryjne	Zaliczone ćwic. laborat. oraz ćw. lab. L2 i L6 i L9 na 3.	Zaliczone ćwic. laborat. oraz średnia z ćw. lab. L2 i L6 i L9 na 3+.	Zaliczone ćwic. laborat. oraz średnia z ćw. lab. L2 i L6 i L9 na 4.	Zaliczone ćwic. laborat. oraz średnia z ćw. lab. L2 i L6 i L9 na 4+.	Zaliczone ćwic. laborat. oraz średnia z ćw. lab. L2 i L6 i L9 na 5.
EK7	Niezaliczone. ćwiczenia laboratoryjne.	Zaliczone ćwic. laborat. oraz ćw. lab. L7 na 3.	Zaliczone ćwic. laborat. oraz ćw. lab. L7 na 3+.	Zaliczone ćwic. laborat. oraz ćw. lab. L7 na 4.	Zaliczone ćwic. laborat. oraz ćw. lab. L7 na 4+.	Zaliczone ćwic. laborat. oraz ćw. lab. L7 na 5.
EK8	Niezaliczone. ćwiczenia laboratoryjne.	Zaliczone ćwic. laborat. oraz ćw. lab. L3 i L4 na 3.	Zaliczone ćwic. laborat. oraz ćw. lab. L3 i L4 na 3+.	Zaliczone ćwic. laborat. oraz ćw. lab. L3 i L4 na 4.	Zaliczone ćwic. laborat. oraz ćw. lab. L3 i L4 na 4+.	Zaliczone ćwic. laborat. oraz ćw. lab. L3 i L4 na 5.
EK9	Niezaliczone. ćwiczenia laboratoryjne.	Zaliczone ćwic. laborat. oraz ćw. lab. L7 na 3.	Zaliczone ćwic. laborat. oraz ćw. lab. L7 na 3.	Zaliczone ćwic. laborat. oraz ćw. lab. L7 na 3.	Zaliczone ćwic. laborat. oraz ćw. lab. L7 na 3.	Zaliczone ćwic. laborat. oraz ćw. lab. L7 na 3.
EK10	Nie przygotowuje się do zajęć, nie wykonuje samodzielnie prac, korzysta z wyników innych.	Przygotowuje się do zajęć w stopniu minimalnym, stara się pracować samodzielnie w trakcie zajęć.	Przygotowuje się do zajęć w stopniu zadowalającym, pracuje samodzielnie w trakcie zajęć.	Dobrze przygotowuje się do zajęć, pracuje samodzielnie i dobrze wykorzystuje czas w trakcie zajęć.	Dobrze przygotowuje się do zajęć, pracuje samodzielnie i dobrze wykorzystuje czas w trakcie zajęć. Zauważa możliwość zastosowania zdobytej wiedzy w technice.	Bardzo dobrze przygotowuje się do zajęć, pracuje samodzielnie i dobrze wykorzystuje czas w trakcie zajęć. Zauważa możliwość zastosowania zdobytej wiedzy w technice.
EK11	Nie ma wiedzy o zastosowaniu termodynamiki w technice.	Ma minimalną wiedzę o zastosowaniu termodynamiki w technice.	Ma dostateczną wiedzę o zastosowaniu termodynamiki w technice.	Ma dość dobrą wiedzę o zastosowaniu termodynamiki w technice.	Ma dobrą wiedzę o zastosowaniu termodynamiki w technice.	Ma bardzo dobrą wiedzę o zastosowaniu termodynamiki w technice.

Autor programu:	Jerzy Biały
Adres e-mail:	jebi@poczta.fm
Jednostka organizacyjna:	Instytut Nauk Technicznych PWSZ Chełm